

INGLIZ TILINI BILISHNING MOLIYAVIY AXBOROTNI ANGLASH DARAJASIGA TA’SIRI

Aliyeva Ozodaxon Xurshidbek qizi
Iqtisodiyot va Pedagogika fakulteti
Moliya va moliyaviy texnologiyalar ta’lim yo’nalishi
kurs MMT-25-01-guruh talabasi
E-mail: aliyevaazoda568@gmail.com
Ahmedova Aziza Mansurbek qizi
“Xorijiy tillar” kafedrasida o’qituvchisi
Email: akhmedovaaziza@gmail.com
<https://doi.org/10.5281/zenodo.20551603>

Annotatsiya: Ushbu maqolada ingliz tilini bilish darajasi va moliyaviy anglash o’rtasidagi bog’liqlik ilmiy-nazariy jihatdan yozildi. Tadqiqotda inson kapitali va signal nazariyalari asosida ingliz tili ko’nikmalarining mehnat bozori, daromad darajasi hamda moliyaviy qarorlar qabul qilish jarayoniga ta’siri yoritilgan. Shuningdek, ingliz tilining moliyaviy savodxonlikni oshirish, raqamli moliya xizmatlaridan samarali foydalanish, investitsiya imkoniyatlarini kengaytirish va tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishdagi o’rni ko’rib chiqilgan. Tadqiqot natijalari ingliz tilini bilish moliyaviy axborotlarga kirish imkoniyatlarini kengaytirishi, iqtisodiy risklarni kamaytirishi va shaxsning iqtisodiy farovonligini oshirishga xizmat qilishini ko’rsatadi.

Keywords: Moliyaviy savodxonlik, inson kapitali, globalizatsiya, raqamli transformatsiya, mehnat bozori, xalqaro muloqot

Kirish

Bugungi davrda, ingliz tili dunyodagi eng muhim tillardan biri hisoblanadi. U nafaqat bir davlat tili, balki allaqachon xalqaro muloqot vositasiga aylanib ulgurgan. Turli millat vakillari bir-biri bilan aynan ingliz tilida gaplashadilar. U nafaqat aloqa vositasi balki ta’lim, ish va karyera sohalarida ham muhim ahamiyatga ega. Bundan tashqari globalizatsiya va raqamli transformatsiya jarayonlari dunyo iqtisodiyotini tubdan o’zgartirdi. Ushbu jarayonlarda ingliz tili xalqaro kommunikatsiya, ilm-fan, savdo va texnologiya sohalarida asosiy vositaga aylangan. Shu nuqtai nazardan, til bilimlari inson kapitalining muhim elementi sifatida ko’riladi va u shaxsning mehnat bozoridagi qiymatini, daromad olinish imkoniyatlarini hamda moliyaviy anglash darajasini oshirishga xizmat qiladi. Mazkur maqolada ingliz tilini bilishning moliyaviy anglash darajasiga ta’siri nazariy asoslari, ijobiy va salbiy jihatlari hamda siyosiy tavsiyalar shaklida ilmiy tahlil qilinadi.

Asosiy qism

Nazariy asoslar va tushunchalar. Ingliz tilini bilish — inson kapitalining bir qismi bo’lib, Mehnat iqtisodiyoti nazariyasiga muvofiq ishchi kuchining samaradorligini oshiradi (Becker, 1964). Til bilimlari axborotni tezroq qabul qilish, murakkab hujjatlarni tushunish va xalqaro standartlarga mos keluvchi malakalarni egallash imkonini beradi. Bundan tashqari, Signal nazariyasi til bilimlarini ish beruvchilarga nomzodning umumiy ta’lim darajasi va mosligini ko’rsatuvchi indikator sifatida baholaydi; shu bois ingliz tilini bilish ish haqi va lavozim imkoniyatlarini oshiradi. Moliyaviy anglash — bu shaxsning moliyaviy ma’lumotlarni tushunish, byudjet tuzish, investitsiyalarni baholash, kredit va sug’urta shartlarini anglash kabi ko’nikmalari majmuasidir. Ingliz tili ushbu jarayonlarda xalqaro moliyaviy bozorlar va manbalarga kirishni

osonlashtiradi: moliyaviy yangiliklar, tadqiqotlar, onlayn kurslar va global moliya xizmatlari ko‘pincha ingliz tilida mavjud.

Ish haqi va bandlikka ta’siri: empirik dalillar. Ko‘plab mamlakatlarda olib borilgan tadqiqotlar ingliz tilini bilish va yuqori daromad o‘rtasida musbat bog‘liqlikni ko‘rsatadi. Ingliz tilini yaxshi biladigan ishchilar xizmatlar sektorida — turizm, moliya, axborot texnologiyalari va ta’limda — yuqori talabga ega. O‘zbekiston kontekstida ham IT va eksportga yo‘naltirilgan firmalarda ingliz tiliga ega xodimlar xalqaro hamkorlikni rivojlantirish, grant va investorlar bilan muloqot qilish imkoniyatlarini kengaytiradi, bu esa korxonalar va shaxs daromadlariga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi.

Shuningdek, frilans platformalar (Upwork, Fiverr va boshq.) ingliz tilini bilgan shaxslar uchun valyutada daromad olish imkoniyatlarini yaratadi. Bu holat, ayniqsa, yoshlar va chekka hududlardagi iqtidorli mutaxassislar uchun muhim iqtisodiy imkoniyatdir.

Moliyaviy savodxonlik va raqamli moliya xizmatlari. Ingliz tilini bilish moliyaviy axborot manbalaridan samarali foydalanish imkonini beradi: investitsion hisobotlar, xalqaro moliyaviy yangiliklar, onlayn kurslar va professional bloglar ko‘plab hollarda ingliz tilida. Bu esa shaxsning investitsiyalarni baholash, diversifikatsiya, risklarni tushunish va moliyaviy rejalashtirish kabi ko‘nikmalarini oshiradi. Bundan tashqari, fintech va raqamli bank xizmatlarining interfeyslari va qo‘llanmalari ko‘pincha ingliz tilida bo‘lishi mumkin; til bilimlari ushbu xizmatlardan samarali foydalanishni kengaytiradi va moliyaviy mahsulotlarni tanlashdagi xatoliklarni kamaytiradi.

Tadbirkorlik va xalqaro integratsiya. Tadbirkorlik subyektlari uchun ingliz tili xalqaro bozorlar bilan aloqalarni yengillashtiradi — eksport, investitsiyalar, texnologik transfer va hamkorlik. Til bilimlari yordamida tadbirkorlar xalqaro tenderlar, grantlar va akseleratorlar imkoniyatlaridan foydalanishi, shuningdek, xalqaro standartlarga mos marketing va hujjatlarni tayyorlashi mumkin. Bu esa korxonalar daromadlarini va barqarorligini oshirishga xizmat qiladi.

Xulosa

Ingliz tili bilish darajasi va moliyaviy anglash o‘rtasida bevosita va kuchli ijobiy bog‘liqlik mavjud. Ingliz tili — bu moliyaviy dunyoga kirish eshigidir. Bu bilim:

1. Axborot olish tezligini va sifatini oshiradi;
2. Terminologik tushunishni chuqurlashtiradi;
3. Global investitsiya imkoniyatlarini kengaytiradi;
4. Iqtisodiy xatolar va risklarni minimallashtirishga xizmat qiladi.

Zamonaviy iqtisodiy muhitda ingliz tilini o‘rganish shunchaki madaniy boylik emas, balki strategik moliyaviy investitsiyadir. Inson o‘zining moliyaviy kelajagini ta’minlash uchun nafaqat matematik bilimga, balki global axborot maydonida erkin harakatlana olish qobiliyatiga ham ega bo‘lishi shart.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Bloomberg Terminal. *Financial News Analysis Reports*. Bloomberg L.P., 2020–2023.
2. IFRS Foundation. *International Financial Reporting Standards*. IFRS Foundation, www.ifrs.org.
3. Lusardi, Annamaria, and Olivia S. Mitchell. "The Economic Importance of Financial Literacy: Theory and Evidence." *Journal of Economic Literature*, vol. 52, no. 1, 2014, pp. 5–4.
4. Mishkin, Frederic S. *The Economics of Money, Banking and Financial Markets*. Pearson, 2018.
5. World Bank. *Global Financial Inclusion and Literacy*. World Bank Group, www.worldbank.org.